

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning
Äldreomsorgsavdelningen
Marja Niemi
tfn 508 04 560

Tjänsteutlåtande
11 november 2005

1 ()

Dnr - - 2005

Sammanträde 29 november 2005

Till
Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Biståndsbedömning inom äldreomsorgen i Hässelby-Vällingby

Svar på två skrivelser från (m) och en skrivelse från (kd)

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner redovisningen

Anders Meuller
stadsdelsdirektör

Lennart Keberg
Avdelningschef

Sammanfattning

Stadsdelsnämnden har uppdragit till förvaltningen att utifrån skrivelser från (m) och (kd) redovisa bl.a. riktlinjer för biståndsbedömning, plan för att säkerställa av stadens riktlinjer och redovisning av tomma servicehuslägenheter, kostnader för nyttjade och tomma servicehuslägenheter samt hur många ansökningar som beviljas respektive avslås per månad. Redovisning sker i detta ärende utifrån begärda uppgifter.

Bilagor:

1. "Rättssäker biståndsbedömning för de äldre", skrivelse från Fredrik Wallén (kd)
2. "Lokala riktlinjer vid biståndsbedömning inom äldreomsorgen", skrivelse från Catharina Hillerström Vagli (m)
3. "Biståndsbedömningen inom Hässelby-Vällingby", skrivelse från Catharina Hillerström Vagli (m)
4. Riktlinjer för prövning av bistånd mm i äldreomsorgen

Ärendets beredning

- Ärendet utarbetat av Äldreomsorgsavdelningen.
- Muntlig information om ärendet gavs till stadsdelsnämndens pensionärsråd den 7 oktober 2005.

Ärendet

Stadsdelsnämnden har efter två skrivelser från (m) och en skrivelse från (kd) uppdragit åt förvaltningen att

- redovisa om det finns lokala riktlinjer i vår stadsdelsnämnd för de äldres biståndsbedömning (både sådana nämnden kan ha haft för behandling och sådana som förvaltningen tagit fram själv) i likhet med de granskade nämnderna och hur man uppfattar äldreomsorgsinspektörernas rapport
- att redovisa en plan för att säkerställa att stadens riktlinjer tillämpas vid biståndsbedömning
- redovisning av stadens riktlinjer för biståndsbedömning samt stadsdelsnämndens riktlinjer detsamma inom äldreomsorgen
- att redovisa hur många servicehuslägenheter som finns i Hässelby-Vällingby och hur många av dem som står tomma
- att redovisa kostnaderna för servicehuslägenheterna som idag nyttjas av våra medborgare
- att redovisa kostnaderna för de tomma servicehuslägenheterna
- att redovisa hur många ansökningar görs per månad samt hur många av dessa som avslås

Äldreomsorgens styrdokument

Förutom de lagar, såsom socialtjänstlagen, förvaltningslagen, sekretesslagen, styrs också äldreomsorgen av stadens planer och riktlinjer. De viktigaste styrdokumenterna för äldreomsorgen och biståndshandläggarnas arbete är följande:

- Stadens äldreomsorgsplan för 2001-2005 (den nya Äldreomsorgsplanen 2006-2010 har varit ute på remiss hos stadsdelsnämnderna)
- Stadens riktlinjer för biståndsbedömning
- Tillämpningsanvisningar för handläggarna vid kundvalsmodellen
- Tillämpningsanvisningar för äldreomsorgens avgiftssystem 2005
- Handläggning och dokumentation inom socialtjänsten, samt
- Stadens och den egna stadsdelsnämndens verksamhetsplan och budget
- Stadens kvalitetsgaranti/ILS

Det främsta styrinstrumentet för äldreomsorgen är Äldreomsorgsplanen tillsammans med övergripande inriktningsmål och prioriterade inriktningar som fastställs av kommunfullmäktige.

På stadsdelsnämndsnivå styrs äldreomsorgen av den verksamhetsplan och budget som stadsdelsnämnden har beslutat om.

Sektionen för myndighetsutövning för äldre ansvarar för myndighetsutövning. Biståndshandläggarna informerar, utreder och fattar beslut om olika insatser enligt socialtjänstlagen (SoL) till äldre över 65 år i stadsdelen.

Biståndshandläggarens uppdrag

Biståndshandläggarna arbetar med myndighetsutövning, deras uppdrag är att se till att den äldre får den service, vård och omsorg som han eller hon behöver utifrån sina individuella behov. De ska bedöma och besluta om insatserna utifrån 4 kap 1 § i socialtjänstlagen. Rätt till bistånd enligt Socialtjänstlagen 4 kap 1 § har *den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt. Den enskilde skall genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå.* Nedan är några av de vanligaste insatserna som biståndshandläggarna beslutar om:

- Hemtjänst, som t.ex. kan vara städning, handling, matlagning, hjälp med tvätt, personlig omvårdnad m.m.
- Trygghetslarm
- Dagverksamhet
- Hemvårdsbidrag
- Avlastning för anhöriga
- Ledsagning
- Servicehuslägenhet
- Sjukhem, gruppboende och ålderdomshem
- Riksfärdtjänst

De äldre betalar avgifter för insatserna. Biståndshandläggaren fattar även beslut om avgiften.

Rättssäker biståndsbedömning för de äldre

I förvaltningslagen sammanfattas begreppet rättsäkerhet i begreppen opartiskhet, omsorgsfull handläggning, enhetlig bedömning samt att myndigheten möjliggör för den enskilde att ta vara på sin rätt.

I fokus för biståndsbedömningen står den äldres individuella behov. Biståndshandläggarnas uppgift är att se till att den äldre som söker bistånd får sina behov tillgodosedda på bästa möjliga sätt.

Äldreomsorgen i Hässelby-Vällingby har inga dokumenterade "lokala riktlinjer" utan biståndshandläggarna arbetar utifrån stadens riktlinjer. Under åren har en praxis vuxit fram hur stadens riktlinjer tillämpas i det "normala fallet". Ett sådant exempel är t.ex. städning var tredje vecka. Detta utgör ett "riktmärke" för biståndshandläggaren. Den äldre har alltid rätt att ansöka om det man vill, t.ex. städning varje vecka. Enligt förvaltningslagen finns inga formkrav hur ansökan skall göras. Ansökan kan ske muntligen eller skriftligen men för att öka rättsäkerheten är det lämpligt att ansökan görs skriftligen och undertecknas av sökanden när det är möjligt. Biståndshandläggaren utreder, bedömer och beslutar om insats utifrån den enskildes individuella behov. Om den äldre inte är nöjd med beslutet kan beslutet överklagas till Länsrätten. Biståndshandläggaren informerar alltid om möjligheten att överklaga och kan vid behov vara behjälplig med detta.

Rättspraxis, domar från Länsrätten och Kammarrätten, utgör ett riktmerke. Av de prövade ärendena hittills (år 2005) har Länsrätten eller Kammarrätten inte ändrat stadsdelsnämndens beslut.

Sektionens arbetssätt och rutiner för att säkerställa att stadens riktlinjer tillämpas vid biståndsbedömning

Handläggarna har boråd/ärendedragning en gång i veckan, där sektionschefen är ordförande. Även den medicinskt ansvariga sjuksköterskan deltar vid behov. Vid dessa tillfällen görs en genomgång av aktuella ansökningar och utredningar till bl.a. särskilda boendeformer och genomgång av svårbedömda ärenden. Syftet är att säkerställa en likvärdig bedömning inom stadsdelen och att stadens riktlinjer tillämpas. Syftet är även att minska risken att handläggarnas personliga värderingar vägs in.

Sedan hösten 2005 används sektionsmöten även till genomgång av aktuella domar inom Hässelby-Vällingby och till genomgång av vägledande domar från andra stadsdelar.

En gemensam utbildning för stadens biståndshandläggare har startat under hösten 2005. Första steget handlar om biståndshandläggarnas yrkesroll och organisation. Under våren 2006 kommer kompetensfondens kansli, i samverkan med Juridiska avdelningen och Vård och omsorgsenheten, att genomföra utbildning om handläggning, bedömningar och rättsäkerhet inom äldreomsorgen. Utbildningen syftar till att öka säkerheten som krävs för en korrekt ärendehandläggning.

Äldreomsorgsinspektörernas rapport

Äldreomsorgsinspektörernas och Äldreombudsmannens granskningar och synpunkter är betydelsefulla för kvalitetsutvecklingen i äldreomsorgen. Det är angeläget att sektionen beaktar synpunkter och de goda exemplen från andra stadsdelar i avvaktan på rapporten Granskning av äldreomsorgen i Hässelby-Vällingby 2005.

Antalet servicehuslägenheter i Hässelby- Vällingby

Skolörtens äldreboende: 160 lägenheter

Nälsta servicehus: 26 servicehuslägenheter

Tomma servicehuslägenheter (2005-11-02):

Skolörtens äldreboende: 24 lägenheter

Nälsta servicehus: 2 lägenheter

Kostnader för servicehuslägenheter som nyttjas:

56.5 milj. kr

Kostnader för de tomma lägenheterna 1 januari t o m 31 augusti år 2005:

638 tkr

Antalet ansökningar till servicehus 1 januari t o m 31 oktober år 2005:

40 ansökningar

Antal bifall:

9 ansökningar om servicehus har beviljats

Antal avslag:

31 ansökningar har avslagits

